

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TRƯ**ỜNG ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ TP. HỒ CHÍ MINH**

BÀI TIỂU LUẬN

Tên học phần: Cảm biến và xử lý tín hiệu đo

Kỳ thi học kỳ 2 đợt B năm học 2020 -2021

Giảng viên hướng dẫn: Th.S Trương Thu Hiền

Sinh viên thực hiện MSSV

Nguyễn Phát Đạt 2011782281

Nguyễn Huỳnh Tuấn Kiệt 2080400054

Nguyễn Đăng Mẫn 2087800059

Hồ Trọng Phú 2087800071

Lớp 20DDCA1

Ngành $K \tilde{y}$ thuật điện - điện tử

Khoa/Viện Viện kỹ thuật

Tp.HCM, ngày 04 tháng 01 năm 2022

ĐỀ BÀI

Đề số 11 : Dùng encoder 100 xung 2 kênh đo tốc độ quay và xác định chiều quay.

BÀI LÀM

Nhiệm vụ từng thành viên trong nhóm			
	Thực hiện phần	Công việc	
Nguyễn Huỳnh Tuấn Kiệt	Linh kiện	Mua linh kiện	
Nguyễn Phát Đạt	Nguyên lí, chạy thử nghiệm	Đấu nối, mô phỏng	
Nguyễn Đăng Mẫn	Giới thiệu, sơ đồ khối	Viết báo cáo	
Hồ Trọng Phú	Kết luận, lưu đồ thuật toán	Viết báo cáo	

Mục lục

Phần 1: Giới thiệu tổng quan (về cảm biến: phát hiện gì, hoạt động- TL1) về mạch(TL1)

Phần 2 Sơ đồ khối, giới thiệu các linh kiện trong mạch (datasheet, thông số kỹ thuật quan trọng của cảm biến cụ thể và các linh kiện)...

Phần 3: Đấu nối dây(các chân), mô phỏng mạch (chạy, nhìn được)

Phần 4: Nguyên lý hoạt động, lưu đồ thuật toán

Phần 5: Chạy thử nghiệm (phân tích và đánh giá kết quả)

Phần 6: Kết luận

Tài liệu tham khảo

Mục lục	
Phần 1: Giới thiệu tổng quan	3
Phần 2: Sơ đồ khối - Giới thiệu linh kiện trong mạch	4
2.1.Sơ đồ khối	4
2.2.Giới thiệu linh kiện trong mạch	4
2.2.1. Encoder 100 xung 2 kênh AB	4
2.2.2. Arduino UNO R3 SMD.	6
2.2.3. Biến trở	8
2.2.4. LCD 1602	10
2.2.5. Motor mini 12V	11
Phần 3: Đấu nối dây(các chân), mô phỏng mạch (chạy, nhìn được)	12
Phần 4: Nguyên lý hoạt động, lưu đồ thuật toán	13
4.1.Nguyên lý hoạt động	13
Phần 5: Chạy thử nghiệm (phân tích và đánh giá kết quả)	14
5.1.Chạy thử nghiệm	14
Phần 6: Kết luận	17
Tài liệu tham khảo	18

Phần 1: Giới thiệu tổng quan

Encoder 100 xung 2 kênh

Encoder hay còn gọi là: Bộ mã hóa quay hoặc bộ mã hóa trục, là một thiết bị cơ điện chuyển đổi vị trí góc hoặc chuyển động của trục hoặc trục thành tín hiệu đầu ra analog hoặc kỹ thuật số. Encoder được dùng để phát hiện vị trí, hướng di chuyển, tốc độ... của động cơ bằng cách đếm số vòng quay được của trục.

Hoạt động

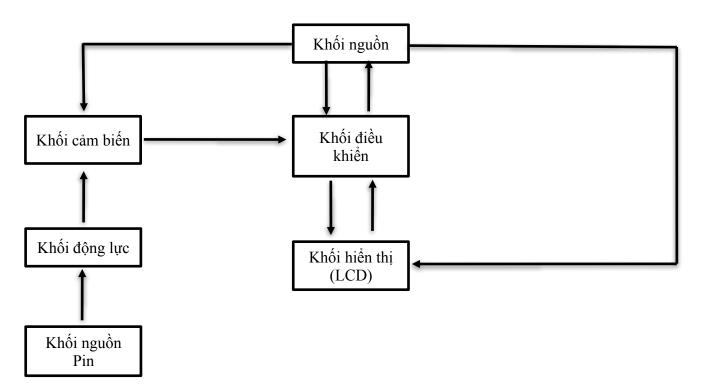
Khi đĩa quay quanh trục, trên đĩa có các rãnh để tín hiệu quang chiếu qua (Led). Chỗ có rãnh thì ánh sáng xuyên qua được, chỗ không có rãnh ánh sáng không xuyên qua được. Với các tín hiệu có/không người ta ghi nhận đèn Led có chiếu qua hay không. Số xung Encoder được quy ước là số lần ánh sáng chiếu qua khe. Ví dụ trên đĩa chỉ có 100 khe thì cứ 1 vòng quay, encoder đếm được 100 tín hiệu.

Cảm biến thu ánh sáng sẽ bật tắt liên tục, từ đó:

- Tạo ra các tín hiệu dạng xung vuông.
- Tín hiệu dạng xung sẽ được truyền về bộ xử lý trung tâm để đo đạc, xác định vị trí/ tốc độ của động cơ.

Phần 2: Sơ đồ khối - Giới thiệu linh kiện trong mạch

2.1.Sơ đồ khối

2.2. Giới thiệu linh kiện trong mạch

2.2.1. Encoder 100 xung 2 kênh AB

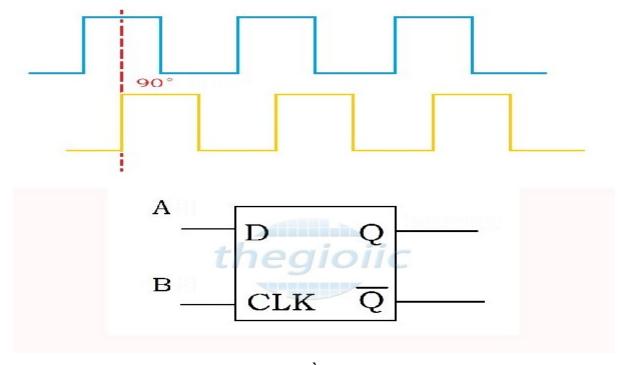
Hình 2.1: Encoder 100 xung 2 kênh

Thông số kỹ thuật

- Điện áp sử dụng: 3.3~5VDC (nên mắc nối tiếp qua trở 120 Ohm để đảm bảo an toàn).
- Số kênh Encoder: 2 kênh A, B (2 chanels)
- Dạng tín hiệu: cực thu hở NPN cần kéo trở 10k lên VCC để tạo thành mức cao.
- Số vạch xung trên đĩa Encoder: 100 vạch.
- Đường kính đĩa Encoder: 22mm
- Đường kính lỗ trong đĩa Encoder: 3.5mm
- Độ dày đĩa Encoder: 0.3mm
- Chất liệu đĩa Encoder: Thép

Sơ đồ kết nối

- Dây đỏ (RED): VCC 3.3~5VDC (nên mắc nối tiếp qua trở 120 Ohm để đảm bảo an toàn).
- Dây đen (BLACK): GND 0VDC
- Hai dây còn lại là kênh A và kênh B tín hiệu trả ra dạng cực thu hở NPN cần kéo trở 10k lên VCC để tạo thành mức cao.

Hình 2.2: Sơ đồ chân Encoder

2.2.2. Arduino UNO R3 SMD

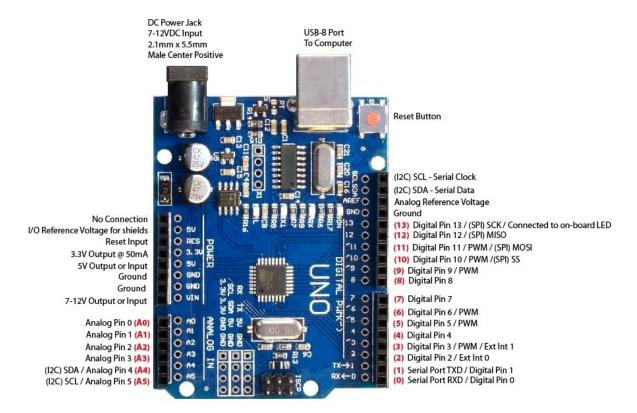

Hình 2.3: Arduino UNO R3 SMD

Thông số kỹ thuật:

- Điện áp hoạt động: 5V
- Điện áp đầu vào (khuyên dùng): 7-12V
- Điện áp đầu vào (giới hạn): 6-20V
- Chân Digital I/O: 14 (Với 6 chân PWM output)
- Chân PWM Digital I/O: 6
- Chân đầu vào Analog: 6
- Dòng sử dụng I/O Pin: 20 mA
- Dòng sử dụng: 3.3V Pin: 50 mA
- Bộ nhớ Flash: 32 KB (ATmega328P) với 0.5KB dùng bởi bootloader
- SRAM: 2 KB (ATmega328P)
- EEPROM: 1 KB (ATmega328P)
- Clock Speed: 16 MHz
- LED_BUILTIN: 13
- Chiều dài: 68.6 mm
- Chiều rộng: 53.4 mm
- Trọng lượng: 20 g

Sơ đồ chân:

Red numbers in paranthesis are the name to use when referencing that pin. Analog pins are references as A0 thru A5 even when using as digital I/O

Hình 2.4: Sơ đồ chân UNO R3

- Đèn LED: Arduino Uno đi kèm với đèn LED tích hợp được kết nối thông qua chân 13. Cung cấp mức logic HIGH tương ứng ON và LOW tương ứng tắt.
- Vin: Đây là điện áp đầu vào được cung cấp cho board mạch Arduino. Khác với 5V được cung cấp qua cổng USB. Pin này được sử dụng để cung cấp điện áp toàn mạch thông qua jack nguồn, thông thường khoảng 7-12VDC
- 5V: Chân 5V được sử dụng để cung cấp điện áp đầu ra. Arduino được cấp nguồn bằng ba cách đó là USB, chân Vin của bo mạch hoặc giắc nguồn DC.
- USB: Hỗ trợ điện áp khoảng 5V trong khi Vin và Power Jack hỗ trợ dải điện áp trong khoảng từ 7V đến 20V.
- GND: Chân mass chung cho toàn mạch Arduino
- Reset: Chân reset để thiết lập lại về ban đầu
- IOREF: Chân này rất hữu ích để cung cấp tham chiếu điện áp cho Arduino

- PWM: PWM được cung cấp bởi các chân 3,5,6,9,10, 11. Các chân này được cấu hình để cung cấp PWM đầu ra 8 bit.
- SPI: Chân này được gọi là giao diện ngoại vi nối tiếp. Các chân 10 (SS), 11 (MOSI), 12 (MISO), 13 (SCK) cung cấp liên lạc SPI với sự trợ giúp của thư viện SPI.
- AREF: Chân này được gọi là tham chiếu tương tự, được sử dụng để cung cấp điện áp tham chiếu cho các đầu vào tương tự.
- TWI: Chân Giao tiếp TWI được truy cập thông qua thư viện dây. Chân A4
 và A5 được sử dụng cho mục đích này.
- Serial Communication: Giao tiếp nổi tiếp được thực hiện thông qua hai chân
 0 (Rx) và 1 (Tx).
- Rx: Chân này được sử dụng để nhận dữ liệu trong khi chân Tx được sử dụng để truyền dữ liệu.
- External Interrupts (Ngắt ngoài): Chân 2 và 3 được sử dụng để cung cấp các ngắt ngoài.

2.2.3. Biến trở

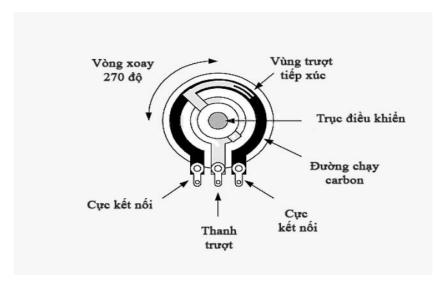

Hình 2.4: Biến trở

Thông số kỹ thuật:

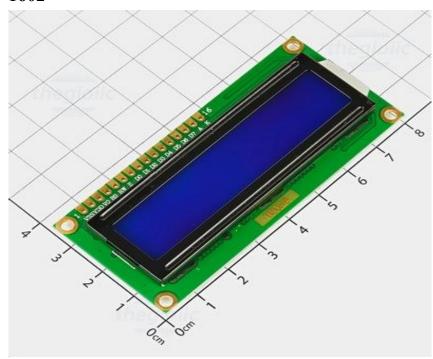
- Loại: Triết áp đôi
- Số chân: 6 chân chia ra 3 chân trên, 3 chân dưới
- Có thể thay đổi giá trị khoảng rộng từ 0 ohm 10k ohm
- Trọng lượng của mỗi triết áp đôi: 15g

Sơ đồ chân:

Hình 2.5: Sơ đồ chân biến trở

2.2.4. LCD 1602

Hình 2.6: LCD 1602

Thông số kỹ thuật:

- Chữ trắng nền xanh dương
- Điện áp hoạt động: +5.0VDC

- Đèn LED nền màu trắng
- Ký tự 5x8 dot
- IC điều khiển HD44780 hoặc tương đương
- Giao tiếp 4 or 8 bit
- Kích thước:
- Module: 80.0x36.0x13.5mm
- Kích thước vùng nhìn: 66.0x16.0mm

Sơ đồ chân:

Hình 2.7: Sơ đồ chân LCD 1602

- 1: VSS
- 2: VDD5V
- 3: V0, 10K
- 4: RS
- 5: R/W
- 6: E
- $7 \sim 14$: D0 \sim D7.
- 15: A
- 16: K

2.2.5. Motor mini 12V

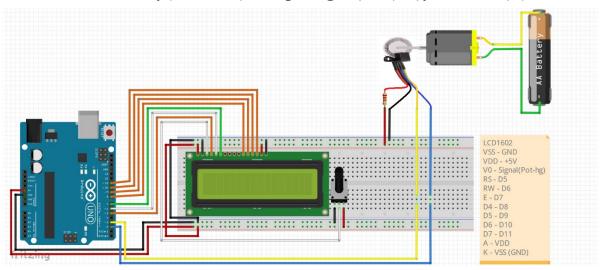

Hình 2.8: Motor mini 12V

Thông số kỹ thuật:

- Đường kính ngoài của động cơ: 24,3mm
- Chiều cao: 30,8mm
- Đường kính trục: 2.0mm
- Chiều dài trục: 9,5mm
- Lỗ vít: M 3
- Trọng lượng: 47,5 g
- Điện áp: 6V, Dòng 0.32A Tốc độ: 16500 vòng / phút
- Điện áp: 11,1V, Dòng 0.46A Tốc độ: 31200 vòng / phút
- Điện áp: 12 V, Dòng 0.51A Tốc độ: 33600 vòng / phút

Phần 3: Đấu nối dây(các chân), mô phỏng mạch (chạy, nhìn được)

Phần 4: Nguyên lý hoạt động, lưu đồ thuật toán

4.1. Nguyên lý hoạt động:

- Cấp nguồn: Khi cấp nguồn cho Arduino bằng dây cáp USB, Arduino hoạt động khi
 này 2 chân 5V GND của Arduino được nối vào 2 cực + của Test Board để cấp nguồn cho Test Board.
- Đo tốc độ: Khi cảm biến Encoder hoạt động do đã được đấu 2 dây nguồn của Encoder (Dây đỏ 5V, Dây đen GND) vào Test Board, đồng thời nhận tín hiệu bằng 1 trong 2 chân A hoặc B được đấu vào chân số 2 hoặc 3 của Arduino. Khi này cảm biến bắt đầu đo dựa trên ánh sáng phát ra chiếu vào từng khe rãnh của đĩa xung vào bộ thu tạo ra xung vuông. Đồng thời để thực hiện được đo tốc độ ta cần viết code lập trình cho Arduino và Encoder để có thể tính toán được tốc độ khi đĩa xung quay và Encoder nhận tín hiệu báo về máy chủ (vì Encoder chỉ có thể nhận biết tín hiệu xung không thể tính toán nên ta cần lập trình cho nó).
- Xác định chiều quay: Xác định chiều quay dựa trên tín hiệu của 2 dây tín hiệu A và B. Khi đèn LED phát tín hiệu thì 2 pha A và B sẽ có nhiệm vụ thu tín hiệu. A và B sẽ từ đó tạo ra các xung vuông bật tắt theo một trình tự. Từ sự chênh lệch tần số xung giữa A và B mà chúng ta có thể phân biệt được chiều quay của động cơ. Vd: Khi pha A có chu kỳ trước pha B. Ta sẽ quy ước đó là chiều thuận và ngược lại. Đồng thời để tín hiệu được xác định và hiện thị rõ ta cũng cần lập trình code cho chúng tương tự như lập trình code tốc độ.
- Hiển thị kết quả: Ở đây mạch sử dụng LCD 1602 để hiện thị kết quả trả về bằng cách đấu các chân tín hiện và nguồn của LCD vào Arduino và biến trở (Mạch không dùng module I2C).
- Motor DC: Được gắn đĩa xung và đấu nguồn để thực hiện việc xoay đĩa xung tạo tín hiệu cho Encoder được gắn đo.

Phần 5: Chạy thử nghiệm (phân tích và đánh giá kết quả) 5.1. Chay thử nghiệm: Code Arduino: #include <LiquidCrystal.h> LiquidCrystal lcd(5,6,7,8,9,10,11); volatile long temp, counter = 0; //This variable will increase or decrease depending on the rotation of encoder const int interrupt0 = 0; //interrupt0 (pin2) const int interrupt1 = 1; //interrupt1 (pin3) const int phase a=2; const int phase b=3; int dem = 0; float rpm = 0; float tocdo = 0; int timecho = 1000; unsigned long thoigian; unsigned long hientai; //----// void setup() Serial.begin (9600); lcd.begin(16,2); lcd.print("Direction: "); lcd.setCursor(0,1); lcd.print("M/s: "); pinMode(phase a, INPUT PULLUP); // internal pullup input pin 2 pinMode(phase b, INPUT PULLUP); // internal pullup input pin 3 //Setting up interrupt //A rising pulse from encodenren activated ai0(). AttachInterrupt 0 is DigitalPin nr 2 on moust Arduino. attachInterrupt(interrupt0, ai0, RISING); //B rising pulse from encodenren activated ai1(). AttachInterrupt 1 is DigitalPin nr 3 on moust Arduino. attachInterrupt(interrupt1, ai1, RISING);

//----//

void loop()

```
// Send the value of counter
 if(counter != temp)
 {temp = counter;}
 // Speed calculation
  thoigian = millis();
 if(thoigian - hientai >= timecho) //millis thay delay
  hientai = thoigian;
  rpm = (dem/100)*60;
     /*
     * Đĩa encoder có 100 xung, chúng ta đo được 6000 xung/s
     * vậy lấy 6000/100 = 6 vòng/s
     * ta được: 6*60 = \text{số vòng quay / phút (RPM)}
      */
  tocdo = float(dem/100)*float(0.022*3.14); // m/s
   * dem/100 là số vòng/s
   * 0.022 là đường kính vòng tròn (đơn vị: m)
   * 3.14 là số pi
   */
                   "); Serial.print("Direction: "); Serial.println (counter);
  Serial.print("
                   "); Serial.print("Số xung/s: "); Serial.println(dem);
  Serial.print("
  dem = 0;
  Serial.print("
                   "); Serial.print("RPM: "); Serial.print(rpm);
                   "); Serial.print("M/s: "); Serial.println(tocdo);
  Serial.print("
  lcd.setCursor(11,0);
  lcd.print(counter);
  lcd.setCursor(5,1);
  lcd.print(tocdo);
//----//
void ai0()
  dem++;//đếm xung
// ai0 is activated if DigitalPin nr 2 is going from LOW to HIGH
// Check pin 3 to determine the direction
 if(digitalRead(phase b) == LOW)
  counter++;
 else
```

```
counter--;
}

void ai1()

{
    dem++;//dém xung

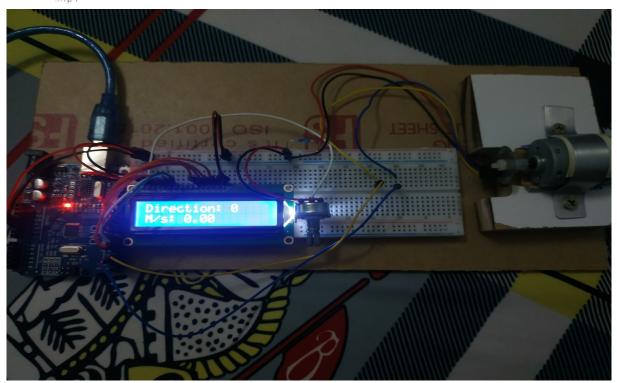
// ai0 is activated if DigitalPin nr 3 is going from LOW to HIGH

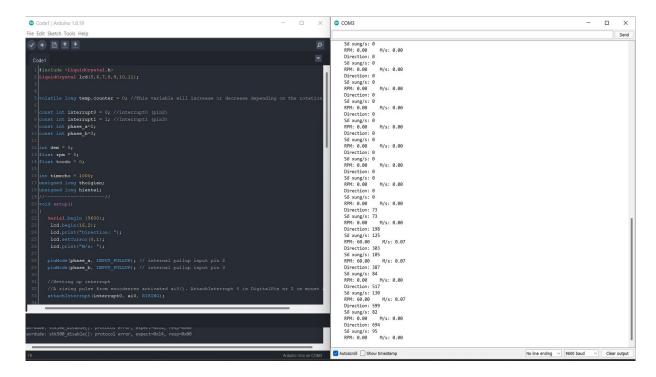
// Check with pin 2 to determine the direction
    if(digitalRead(phase_a) == LOW)

{
    counter--;
}
else
{
    counter++;
}
}
```

Video mô phỏng:

Phân tích và đánh giá kết quả:

- Mạch còn hơi đơn giản chưa đáp ứng đủ yêu cầu, chưa bắt mắt
- Mạch chạy được nhưng chưa hoàn chỉnh

Phần 6: Kết luận

- Nếu mạch được ứng dụng phát triển và tối ưu hơn có thể ứng dụng vào rất nhiều lĩnh vực như: Trong ngành công nghiệp ô tô, encoder được ứng dụng trong việc sản xuất cảm biến chuyển động cơ học. Có khả năng kiểm soát tốc độ. Trong y tế, bộ mã hoá encoder được ứng dụng trong máy quét y tế. Không chỉ vậy còn có chức năng điều khiển chuyển động bằng kính hiển vi hoặc nano của các thiết bị tự động và bơm phân phối, ...

Tài liệu tham khảo

https://www.sendo.vn/bo-5-bien-tro-volum-triet-ap-doi-10k-6-chan-10650659.html?

utm_campaign=9_at_1328&traffic_id=ZR7ECpY5zFfHTfp5mpuCn02l4keVW wgOQGqIuStU8m3XYVDO&utm_medium=affiliate&utm_source=accesstrade 2&aff_sid=ZR7ECpY5zFfHTfp5mpuCn02l4keVWwgOQGqIuStU8m3XYVDO &atnct1=98f13708210194c475687be6106a3b84&atnct2=ZR7ECpY5zFfHTfp5 mpuCn02l4keVWwgOQGqIuStU8m3XYVDO&atnct3=3iK3m0003jy00010w https://www.thegioiic.com/products/lcd-1602-nen-xanh-duong-chu-trang-5v https://www.sendo.vn/dong-co-motor-mo-to-mini-370-toc-do-cao-6v-12v-cuc-manh-33600rpm-19800000.html? source_block_id=feed&source_page_id=search&source_info=desktop2_60_164

0594058763_4321c486-b786-4bdd-8c94-d9286ed7a4f5_-1_cateLvl2_0_5_23_1

https://hshop.vn/products/module-encoder-100xung

https://nshopvn.com/product/arduino-uno-r3-smd-chip-dan-kem-cap/